

Mål C-159/94

Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike

”Fördragsbrott — Ensamrätt till import och export av gas och elektricitet”

Förslag till avgörande av generaladvokat G. Cosmas föredraget den 26 november 1996	I - 5818
Domstolens dom av den 23 oktober 1997	I - 5819

Sammanfattning av domen

Statliga handelsmonopol — Ensamrätt till import och export av elektricitet och gas — Otillåtlighet — Invändning — Artikel 90.2 i fördraget — Tillämpningsvillkor — Tilldelning av ensamrätt i Frankrike

(EG-fördraget, artiklarna 37, 90 och 169)

Det förhållandet att en medlemsstat förbehåller sig och anförtror nationella företag ensamrätt till import och export av elektricitet och gas strider mot artikel 37 i fördraget, eftersom ensamrätt till import direkt kan

påverka saluföringsvillkoren för enbart aktörer eller köpare i övriga medlemsstater och ensamrätt till export endast påverkar anskaffningsvillkoren för aktörer eller konsumenter i övriga medlemsstater. I båda fallen diskri-

mineras således exportörer och importörer i andra medlemsstater.

Av artiklarna 90.1 och 90.2 i fördraget sammantagna framgår att artikel 90.2 kan åberopas för att motivera att en medlemsstat beviljar ett företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse en ensamrätt som strider mot artikel 37 i fördraget, när fullgörandet av de särskilda uppgifter som företaget har tilldelats inte kan säkerställas på annat sätt än genom att denna rätt beviljas och när utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse. För att fördragets regler inte skall vara tillämpliga på ett företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, är det tillräckligt att tillämpningen av dessa regler rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda skyldigheter som åvilar detta företag fullgörs. Det är inte nödvändigt att företagets överlevnad hotas.

Vad för det första gäller frågan om huruvida Republiken Frankrike har styrkt att den ifrågavarande ensamrätten är nödvändig för att det företag som har beviljats ensamrätten skall kunna fullgöra de särskilda uppgifter som det har tilldelats, är det förvisso så att det ankommer på den medlemsstat som åberopar artikel 90.2 att visa att villkoren för att tillämpa denna bestämmelse är uppfyllda. Denna bevisbörda kan dock inte innebära krav på att Republiken Frankrike, som på ett

detaljerat sätt har redogjort för skälen till att det kan ifrågasättas att ett företag som den har anförtrott uppgifter av allmänt ekonomiskt intresse skulle kunna fullgöra dessa under godtagbara ekonomiska villkor om de påtalade åtgärderna avskaffades, skall gå ännu längre för att faktiskt visa att ingen annan tänkbar åtgärd gör det möjligt att säkerställa fullgörandet av dessa uppgifter under samma villkor.

Eftersom kommissionen, som skall styrka det påstådda fördragsbrottet och förse domstolen med de uppgifter som den behöver för att kunna verifiera att det föreligger brott, huvudsakligen har inskränkt sig till en rent rättslig argumentation när den har förkastat de argument som nämnda medlemsstat har åberopat för att motivera att ensamrätten bibehålls, måste domstolen begränsa sig till att bedöma om det finns fog för de rättsliga grunder som kommissionen har anfört. Det ankommer inte på domstolen att på grundval av allmänna synpunkter göra en bedömning, som nödvändigtvis omfattar en bedömning av ekonomiska, finansiella och sociala omständigheter, av de åtgärder som en medlemsstat skulle kunna vidta för att säkerställa elektricitets- och gasleveranser inom det nationella territoriet, kontinuitet i försörjning och likabehandling av kunder och abonnenter.

Vad för det andra beträffar frågan om huruvida den ifrågavarande ensamrätten påverkar utvecklingen av handeln på ett sätt som strider mot gemenskapens intresse, skall kommissionen, för att bevisa det föregivna

fördragsbrottet, inom ramen för domstolens prövning definiera det intresse som gemenskapen har, i förhållande till vilket utvecklingen av handeln skall bedömas. Vidare skall den visa hur en utveckling av den direkta handeln mellan producenter och förbrukare,

parallellt med utvecklingen av handeln mellan kraftnäten, hade varit möjlig om dessa producenter och förbrukare inte hade haft tillträdesrätt till transport- och distributionsnäten, när det inte finns någon gemensam politik på det berörda området.